

# Cesta k „Zero Waste“ miestnej samospráve

Ako začať s environmentálnym povedomím?

# Klimatická zmena

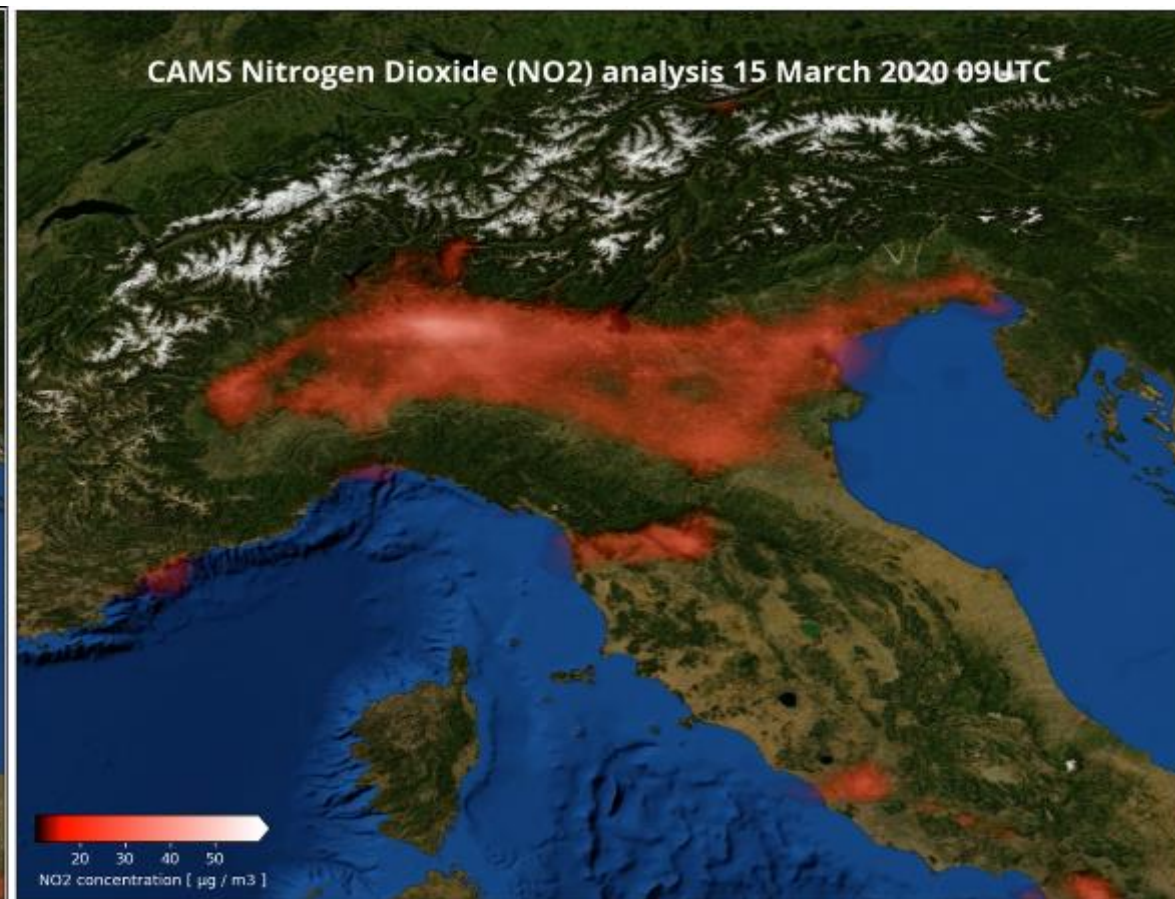
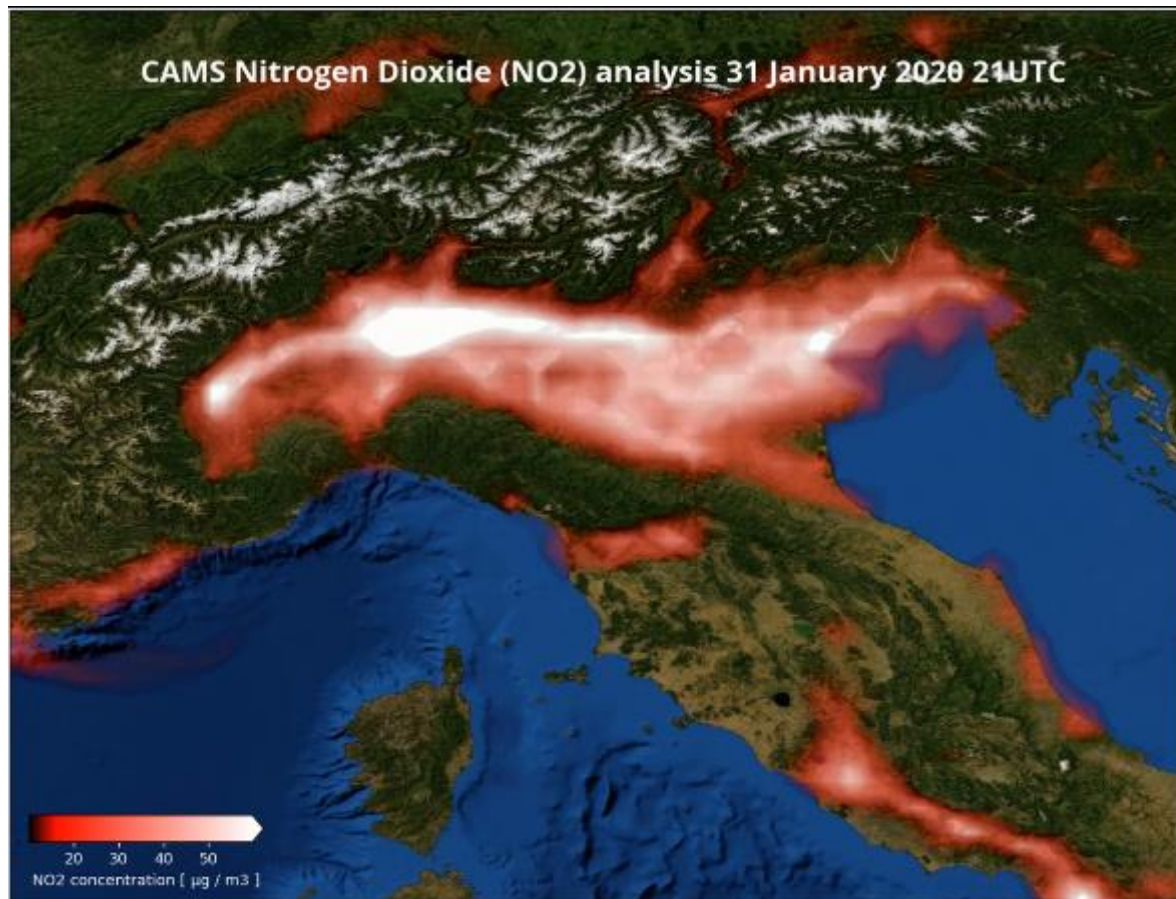
Zrodil sa nový svetový poriadok.  
Názov: klimatická zmena



# COVID-19 je novší svetový poriadok









Kép forrása: <https://hvg.hu/>

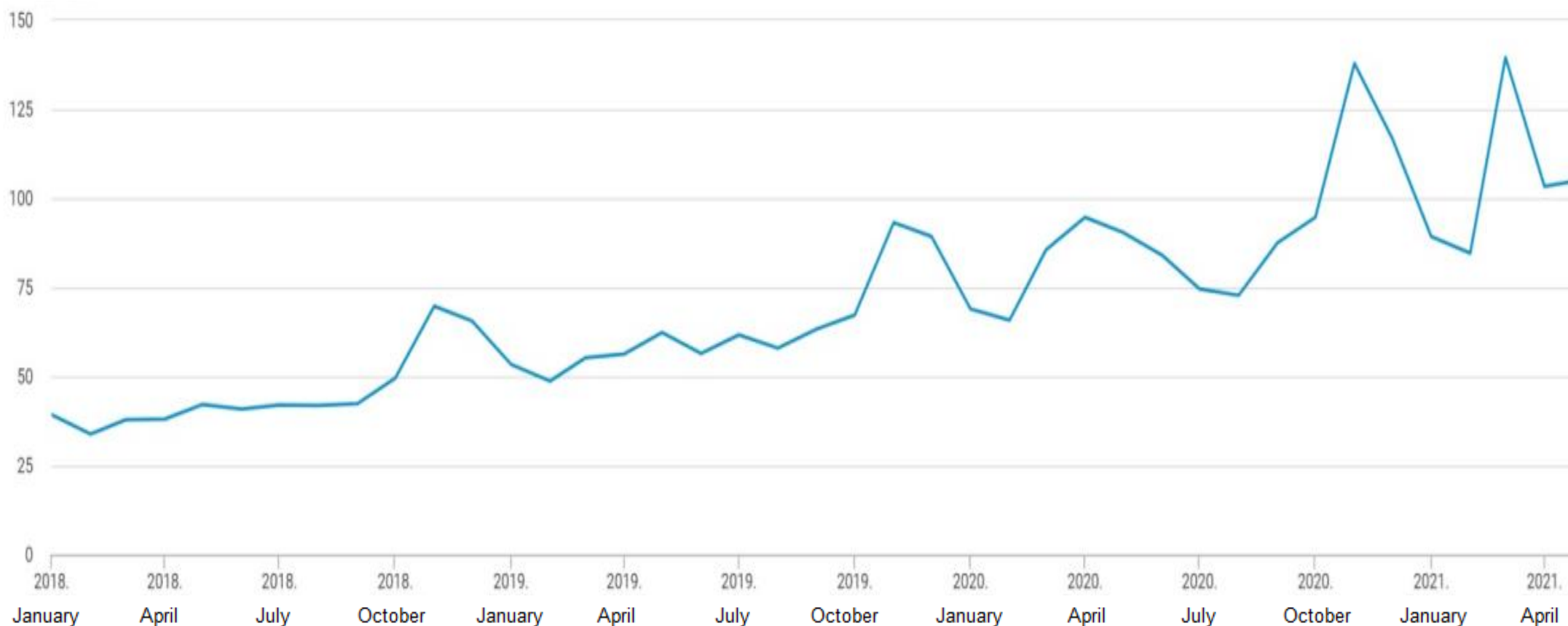


Kép forrása: <https://greenfo.hu/>

# Zmena spotrebiteľských návykov

Mailorder and internet retail traffic per month

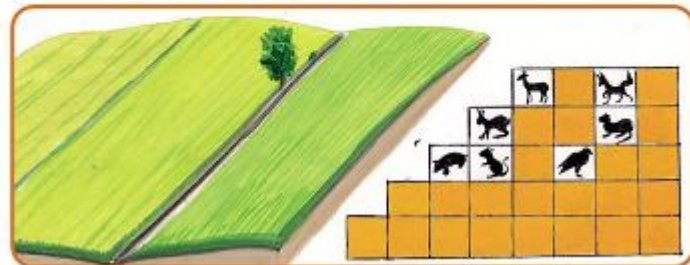
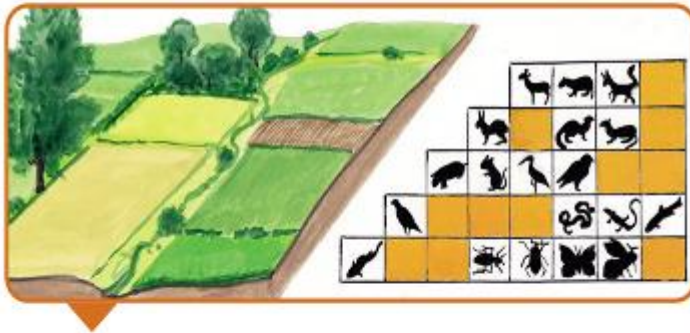
Billion forints



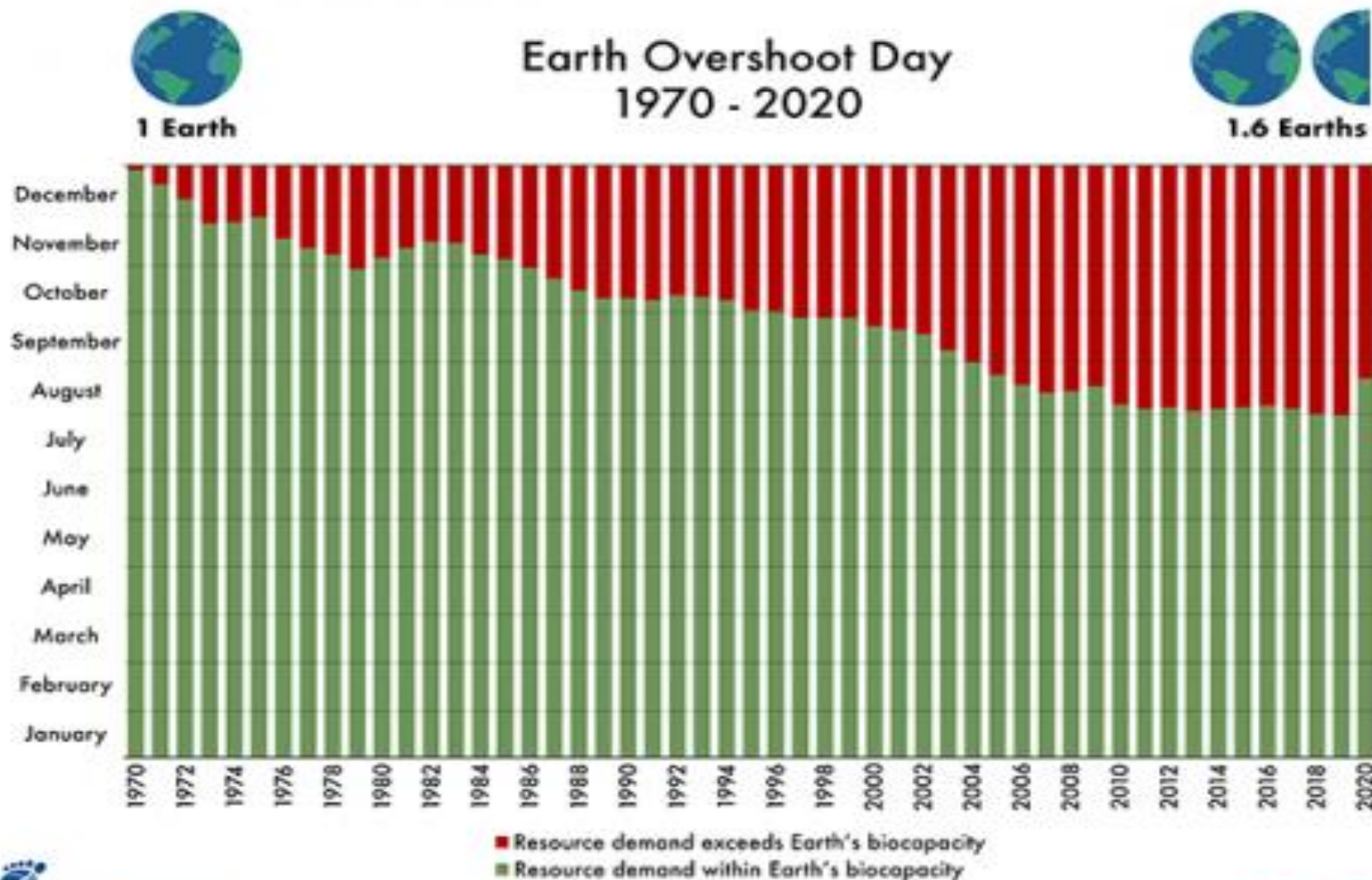
# Od kanalizácie po rieku



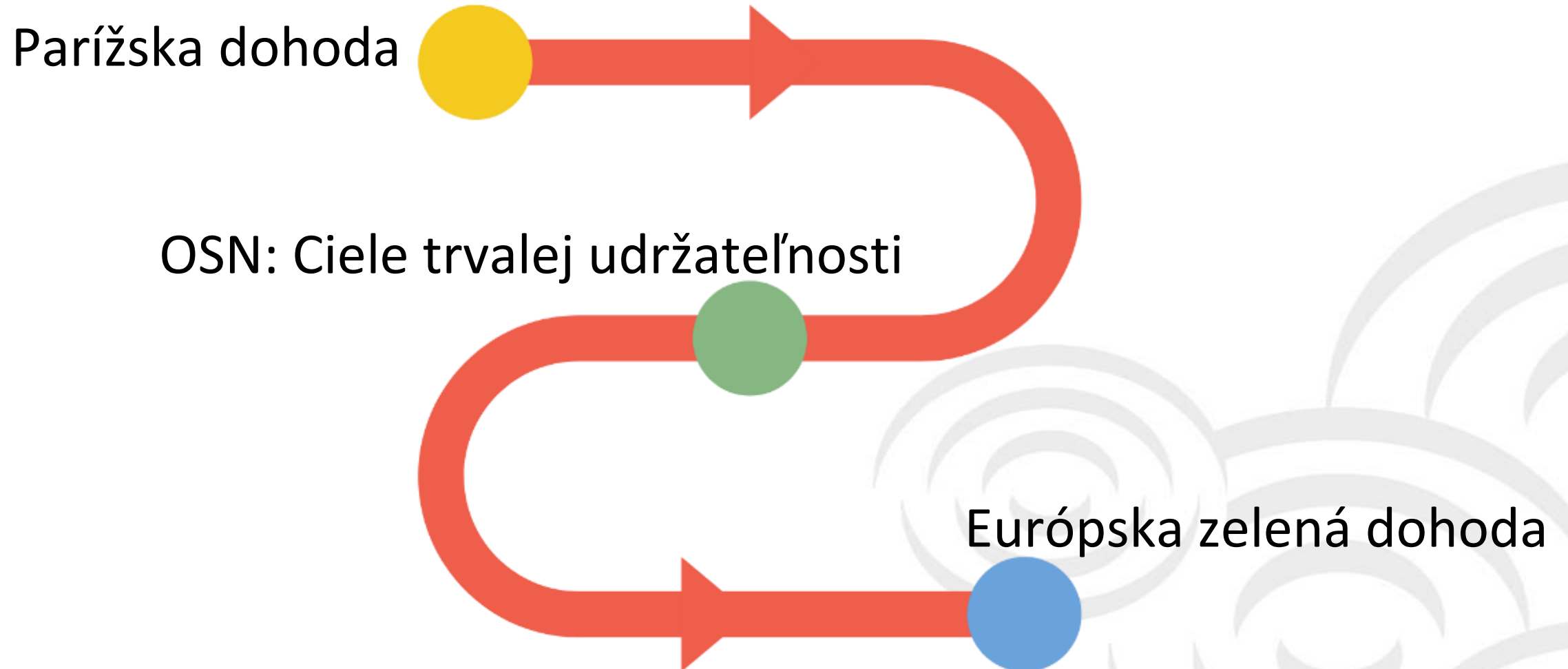
# Biodiverzita



# Deň prekročenia Zeme



# Míľniky



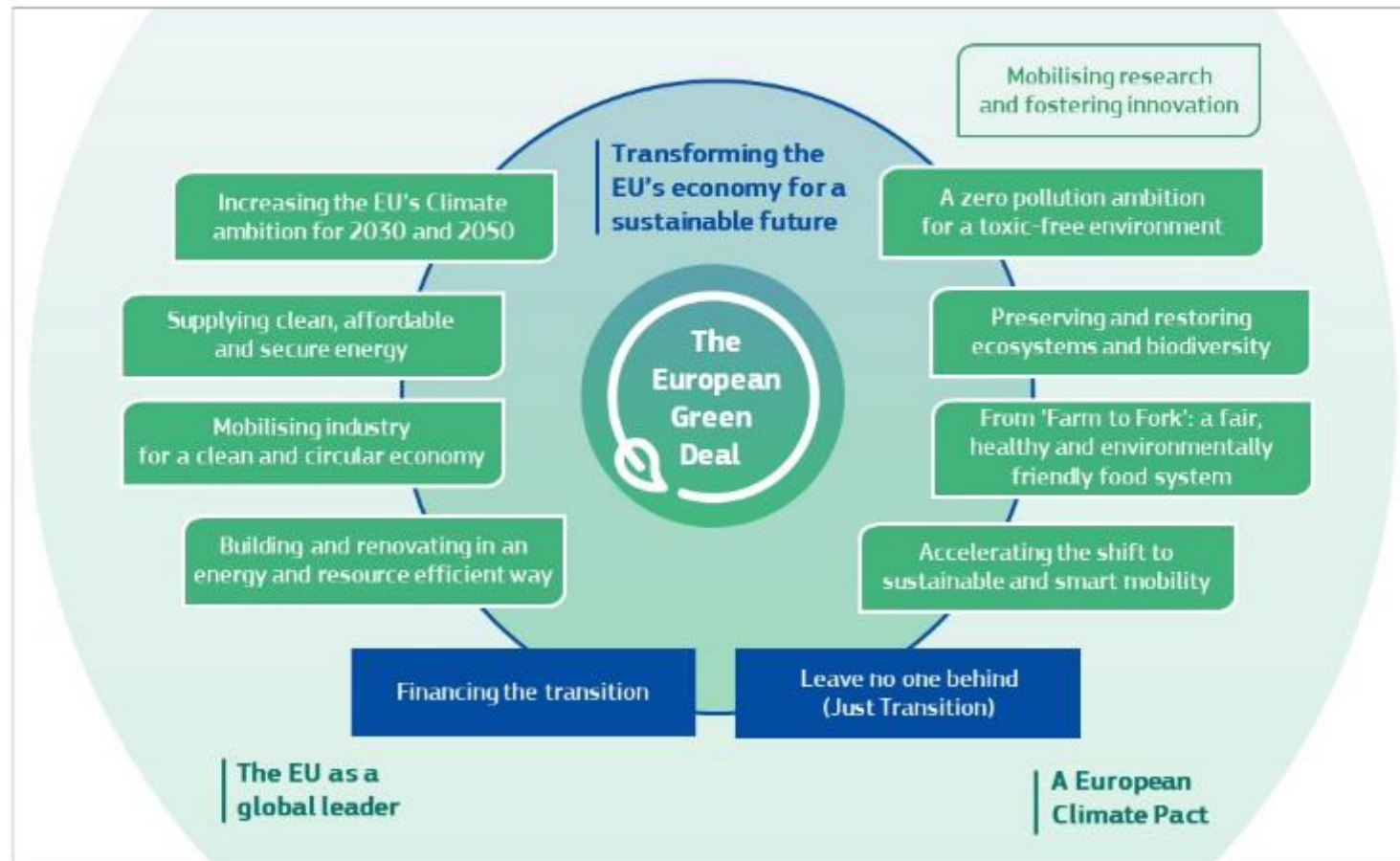
# Parížska dohoda



# OSN - Ciele trvalej udržateľnosti



# EÚ – Zelená dohoda



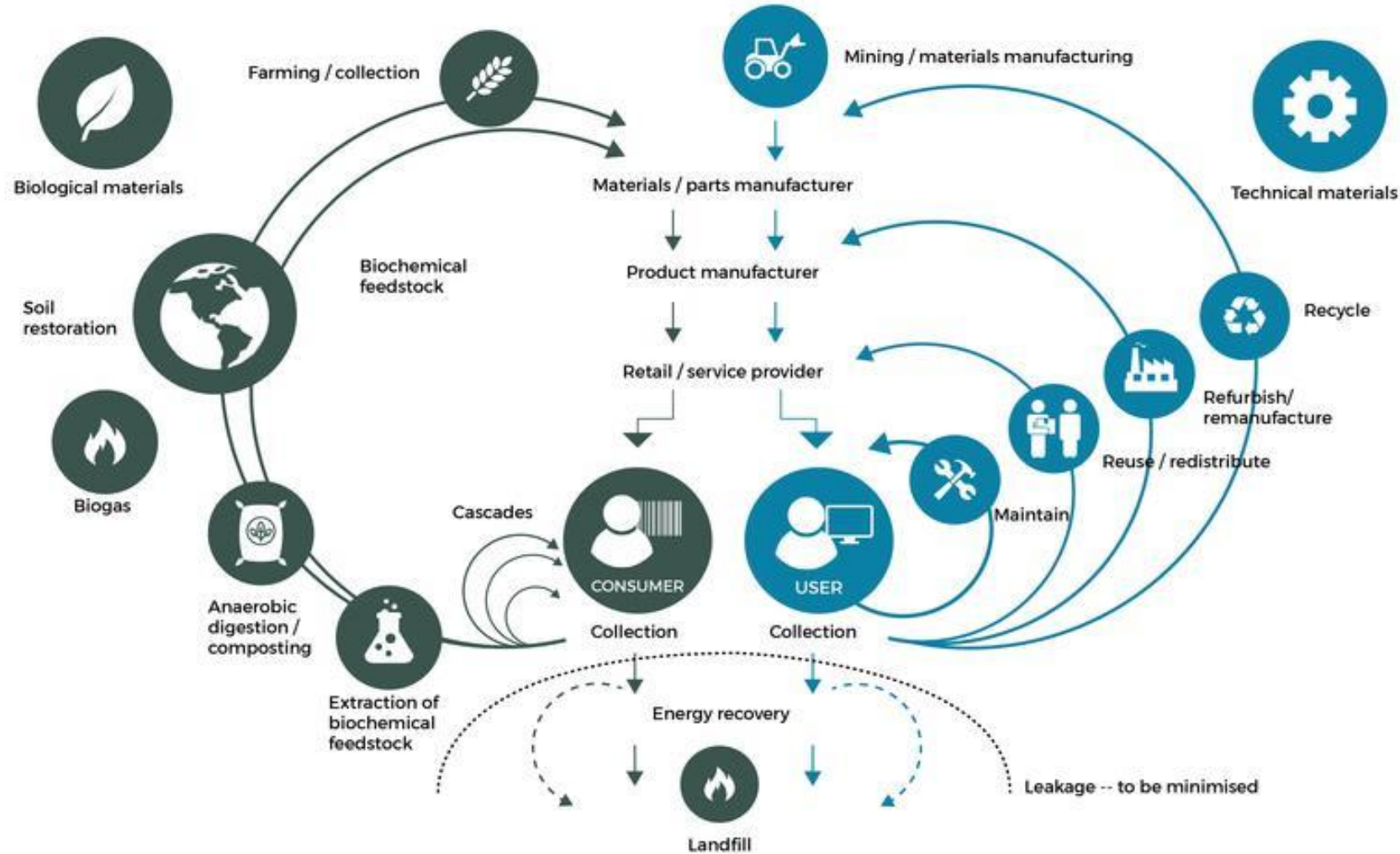


# Obeh

---

- Sú v prírode nejaké odpadky?
- Videli ste päťročný list?

# Cirkulárna ekonomika / Obehové hospodárstvo



# Smetie alebo odpad?

## Smetie

Zbytočný materiál, ktorý majiteľ nemôže alebo nechce použiť. Odpad (ako látka) sa odstraňuje z kolobehu poľnohospodárstva a skladuje sa zmiešaný. Odpad – v odbornej reči tuhý komunálny odpad – sa odváža na miesto, kde je izolovaný od okolia, na skládku a tam sa ukladá.

## Odpad

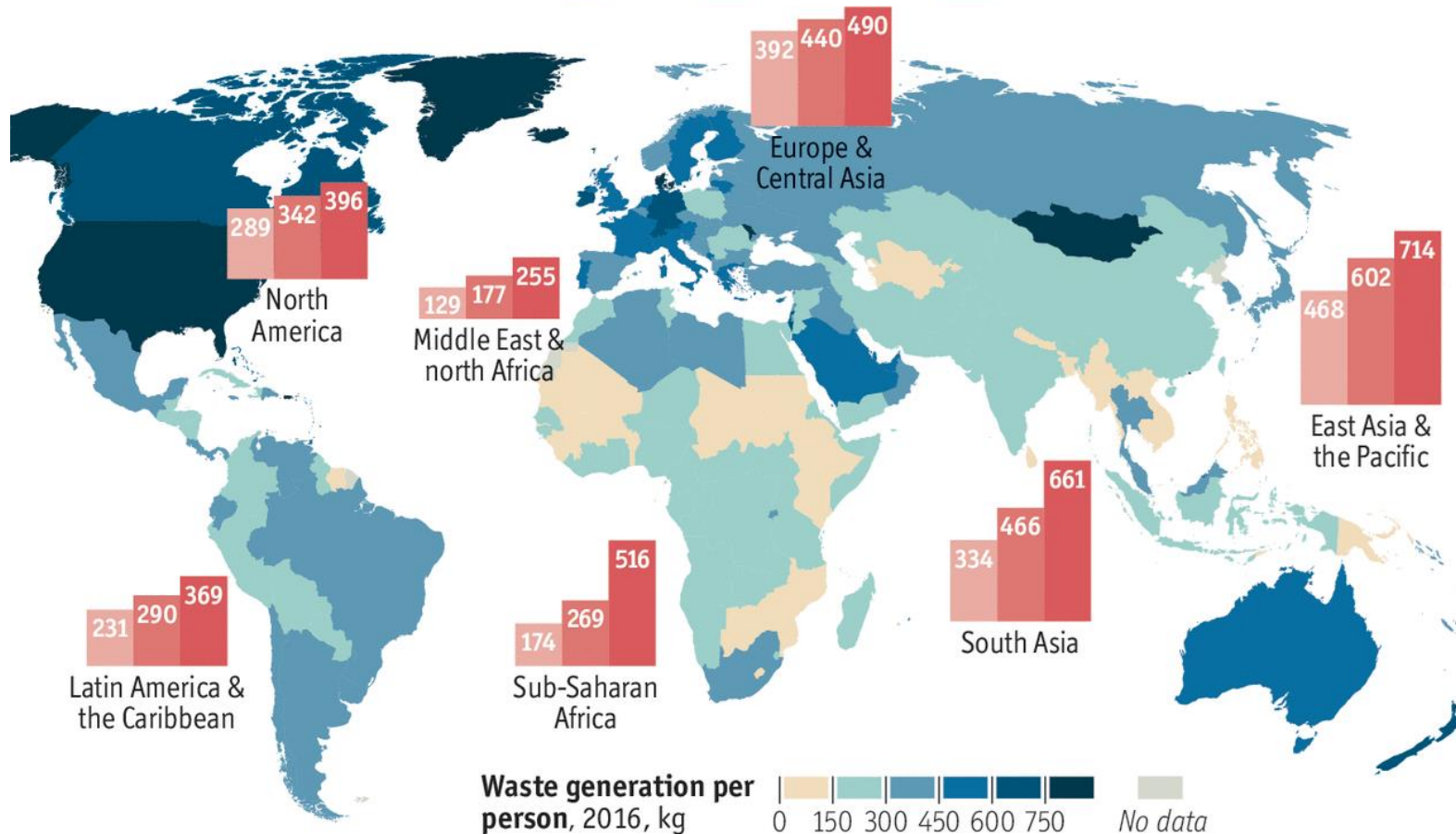
Materiál, ktorý sa stal nepoužiteľným v mieste pôvodu (domácnosť, priemyselná oblasť, poľnohospodárstvo a pod.), ale môže byť použitý ako druhotná surovina, ak sa s ním zaobchádza oddelene a zbiera sa oddelene.

# Svet na zahodenie

## Throwaway world

Regional waste generation, tonnes m

| Year                          | 2016 | 2030 forecast | 2050 forecast |
|-------------------------------|------|---------------|---------------|
| North America                 | 289  | 342           | 396           |
| Europe & Central Asia         | 392  | 440           | 490           |
| East Asia & the Pacific       | 468  | 602           | 714           |
| South Asia                    | 334  | 466           | 661           |
| Sub-Saharan Africa            | 174  | 269           | 516           |
| Middle East & north Africa    | 129  | 177           | 255           |
| Latin America & the Caribbean | 231  | 290           | 369           |



Source: World Bank

The Economist



A pyramid diagram illustrating the waste hierarchy. It is divided into five horizontal sections, each with a label. From top to bottom, the sections are: Prevention (smallest), Re-use, Recycle, Recovery, and Disposal (largest). The pyramid is colored in shades of green, with the top section being the darkest and the bottom being the lightest. A horizontal bar with four segments (green, blue, yellow, grey) is positioned above the pyramid.

Prevention

Re-use

Recycle

Recovery

Disposal

## 5. Skládka, likvidácia



[hulladek.eu](http://hulladek.eu)

Fotó: Hankó Gergely

# 4. Energetické zhodnotenie



# 3. Recyklácia, zhodnocovanie



Fotó: Kasza Gábor

Predpokladom toho je správne triedenie odpadu!

Výhody triedeného zberu odpadu:

- používa sa ako druhotná surovina
- životnosť skládok sa zvyšuje
- environmentálna záťaž sa znižuje

# 3. Recyklácia (prepracovanie), zhodnocovanie

- Types of collection:
- at home
- collection island
- waste yard
- reuse centre



Fotó: FKF Zrt.



Fotó: Hankó Gergely



Fotó: Hankó Gergely



Fotó: FKF Zrt.

# Recyklácia po celom svete



Egyiptom



Costa Rica



Peru

### 3. Recyklácia (prepracovanie), zhodnocovanie



## 2. Opätovné použitie



## 2. Opätovné použitie



Fotó: Texttrade Kft.

Existuje značný dopyt po produktoch z druhej ruky (zvyšuje sa ochota nakupovať), o čom svedčia rastúce verejné iniciatívy: charitatívne zberateľské predmety, garážové veľtrhy, výmenné burzy, darčkové obchody, veľtrhy s použitým oblečením, ktoré existujú izolovane. Oblečenie z druhej ruky má svoju veľkú renesanciu, ktorú podporujú iniciatívy „slow fashion“.

## 2. Opätovné použitie

Centrá opätovného  
použitia



## 2. Opätovné použitie

Zdieľaná ekonomika



## 2. Opätovné použitie



**FISKARS®**



Kriptonyte

Fiskars

Osprey

Patagonia

## 2. Opätovné použitie



Spúšťanie, opätovné  
použitie materiálov  
v inej funkcii

## 2. Opätovné použitie



REDESIGN

DIY

## 2. Opätovné použitie

REDESIGN

DIY



# 1. Prevencia

Typy:

- Vedomá spotreba
- Zero Waste
- Kompostovanie
- Ekodizajn
- Ekonomické negatívne alebo pozitívne stimuly

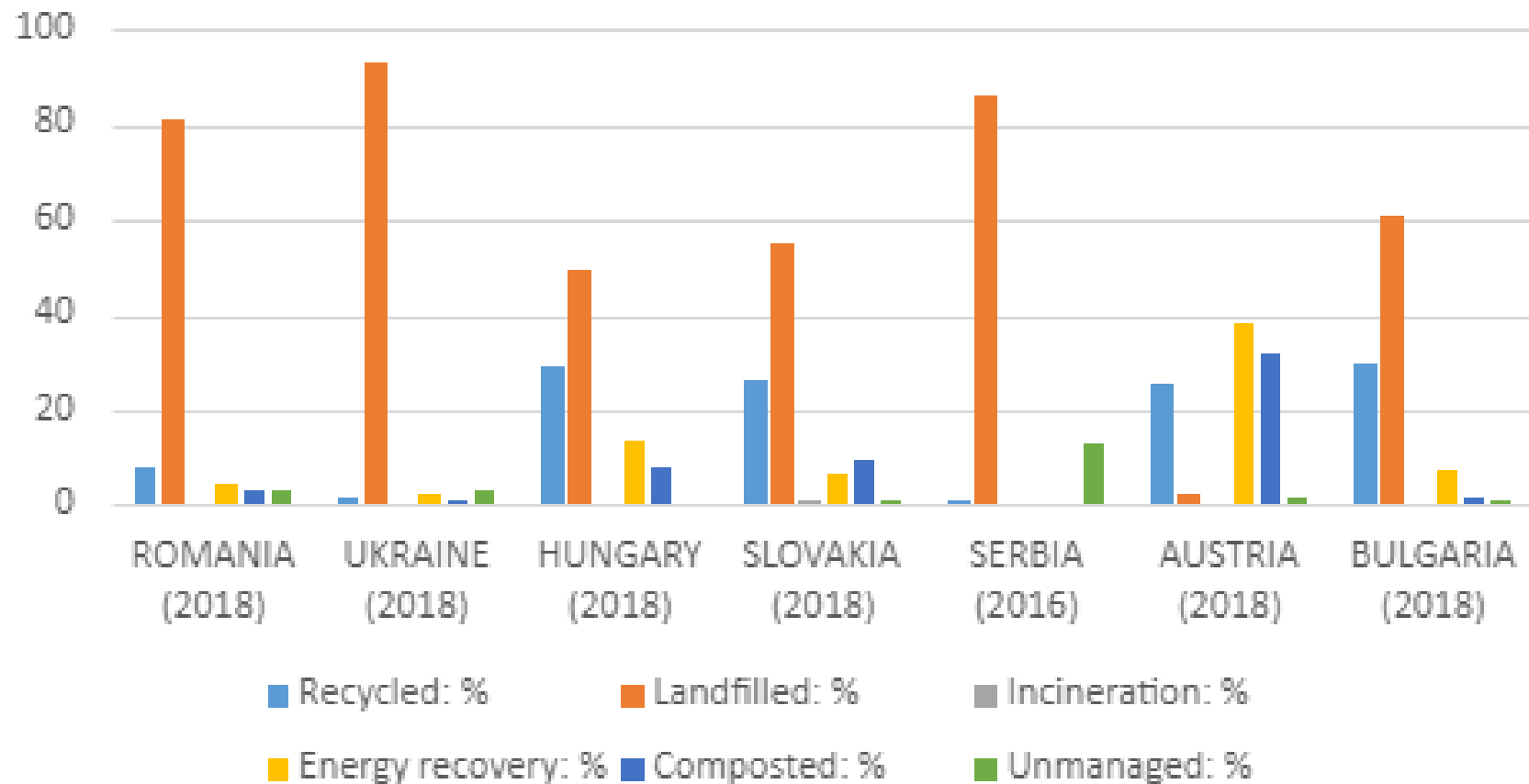
# Kde sme? Odpad krajín projektu



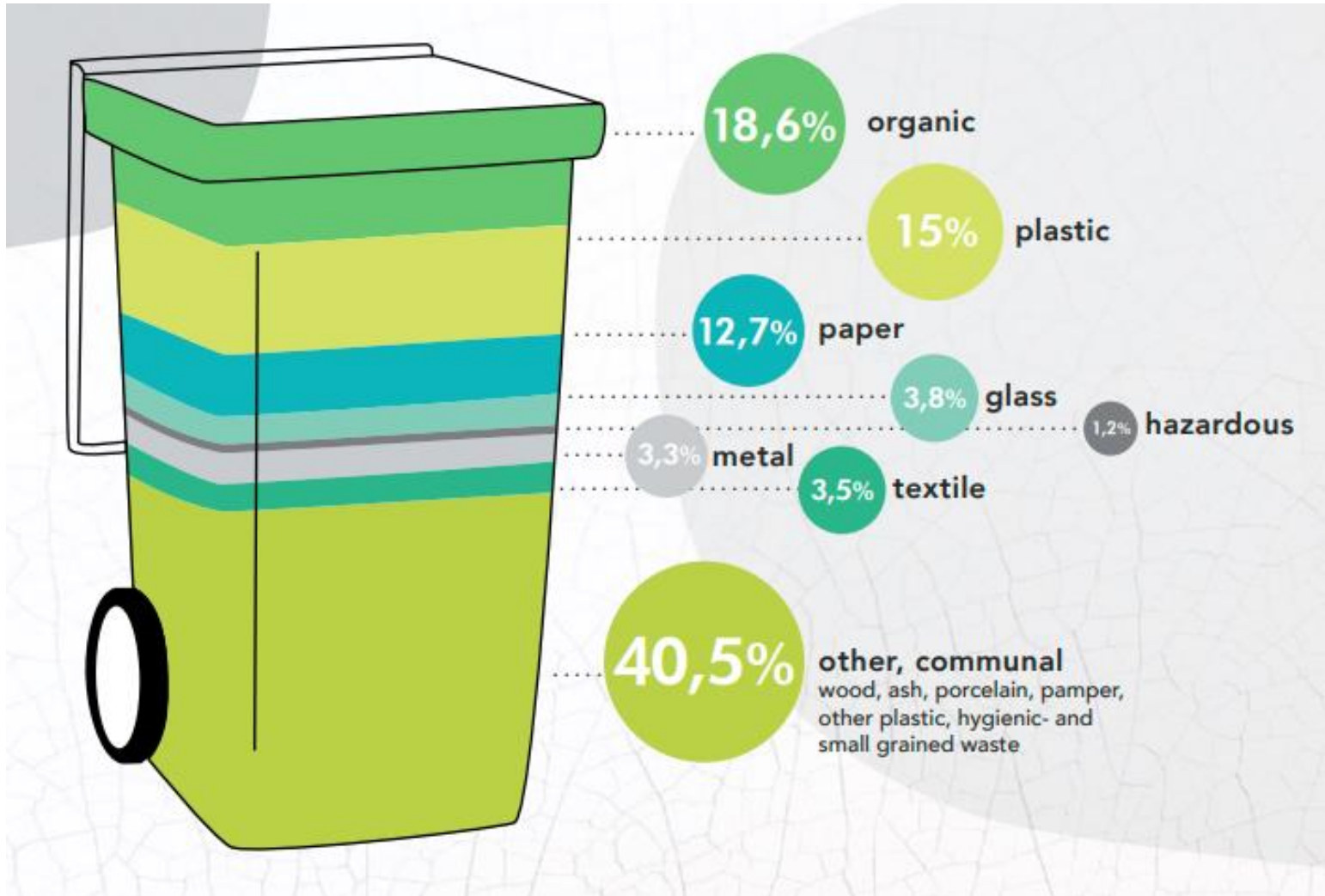
| 2018                               | ROMANIA    | UKRAINE    | HUNGARY   | SLOVAKIA  |           | AUSTRIA   | BULGARIA  |
|------------------------------------|------------|------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Obyvateľstvo (2019.01.01.)         | 19 772 756 | 41 983 564 | 9 772 756 | 5 450 421 | 6 963 764 | 8 858 775 | 7 000 039 |
| Tuhý odpad (1000 t/rok)            | 5 296      | 9 077      | 3 729     | 2 254     | 2 254     | 5 119     | 2 862     |
| Tuhý komunálny odpad (kg/os.)      | 272        | 216        | 381       | 414       | 319       | 579       | 407       |
| Spracovaný tuhý odpad (1000 t/rok) | 5 134      | 8 805      | 3 746     | 2 253     | 1 956     | 5 041     | 2 859     |

## Kde sme? Odpad krajín projektu

Waste management



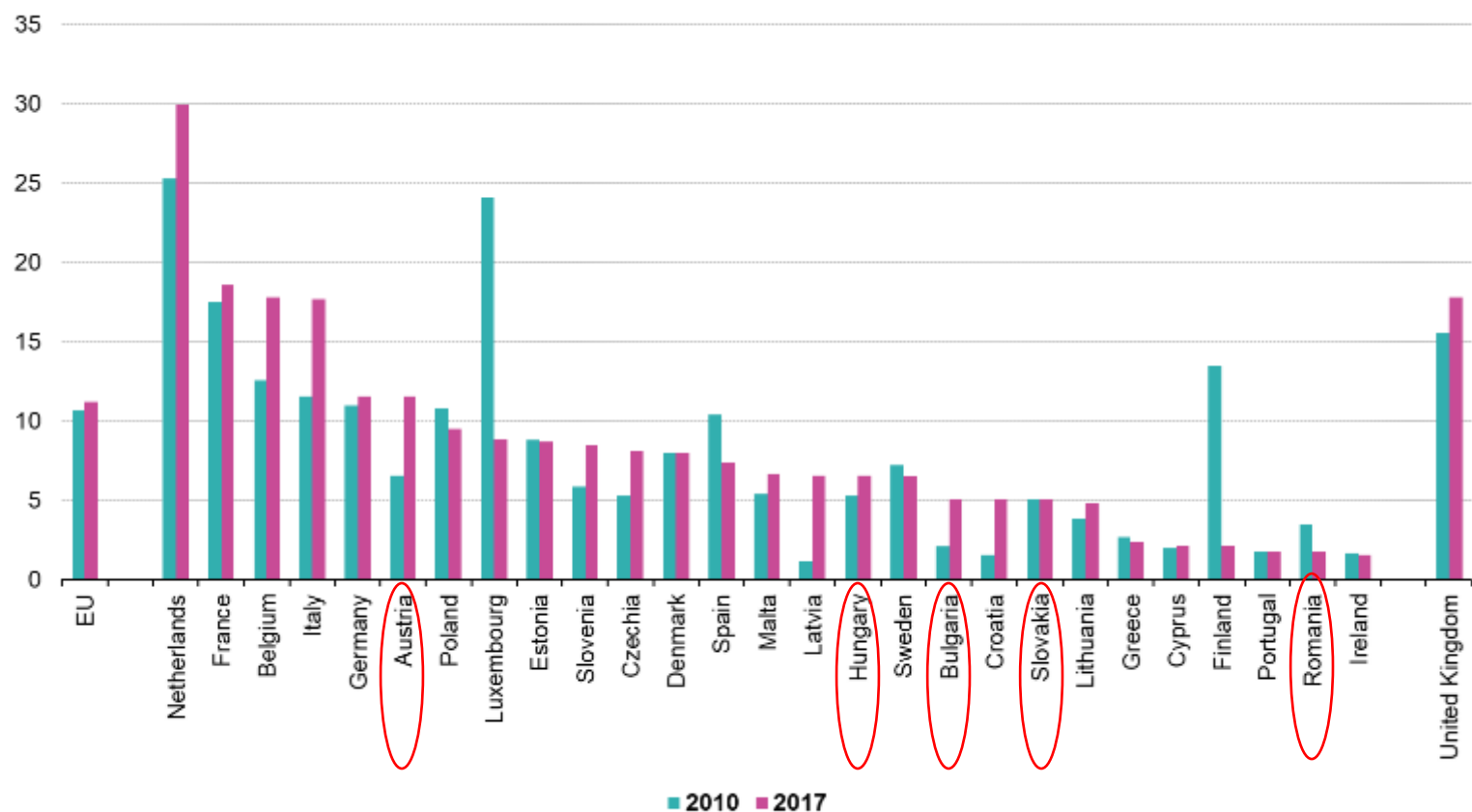
# Ukáž mi tvoje odpadky a ja ti poviem, kto si!



Zloženie komunálneho odpadu v Maďarsku (2018):

# Miera použitia obehového materiálu

Circular material use rate in 2010 and 2017



O obehovom hospodárstve môžeme veľa počuť, ale v praxi sme ešte ďaleko od uzavretia kruhov a dosiahnutia cyklov. Naša kruhová spotreba materiálu je cca 7 % z celkového materiálového toku.

# Prečo sa musíme zmeniť?



# Pozrime sa na naše odpadky



2017: Ľadová povodeň z  
mosta Cigánd (Photo: Szabó  
Sándor)



Interreg



**Fotók: Bankó József**

# Budúcnosť je v našich rukách



Kép forrása: <http://voroseszold.eu/>



Kép forrása:  
<https://versek.aranyosiervin.com/>



# Každý nákup je hlasováním



# Ako môžeme urobiť zmenu?



# Čo je v našom odpadkovom koši?



# Význam miestnej samosprávy

---



- Vnútrotná prevádzka
- Zapojenie obyvateľov
- Iniciatívy



# Vnútročná prevádzka



- Digitalizácia papierov potrebných na prevádzku
- Recyklácia - podpora rotácie
- Verejné obstarávanie, dodávatelia



# Zapojenie obyvateľov



- Koše na triedený odpad
- Podpora pomocou nástrojov
- Podporné služby

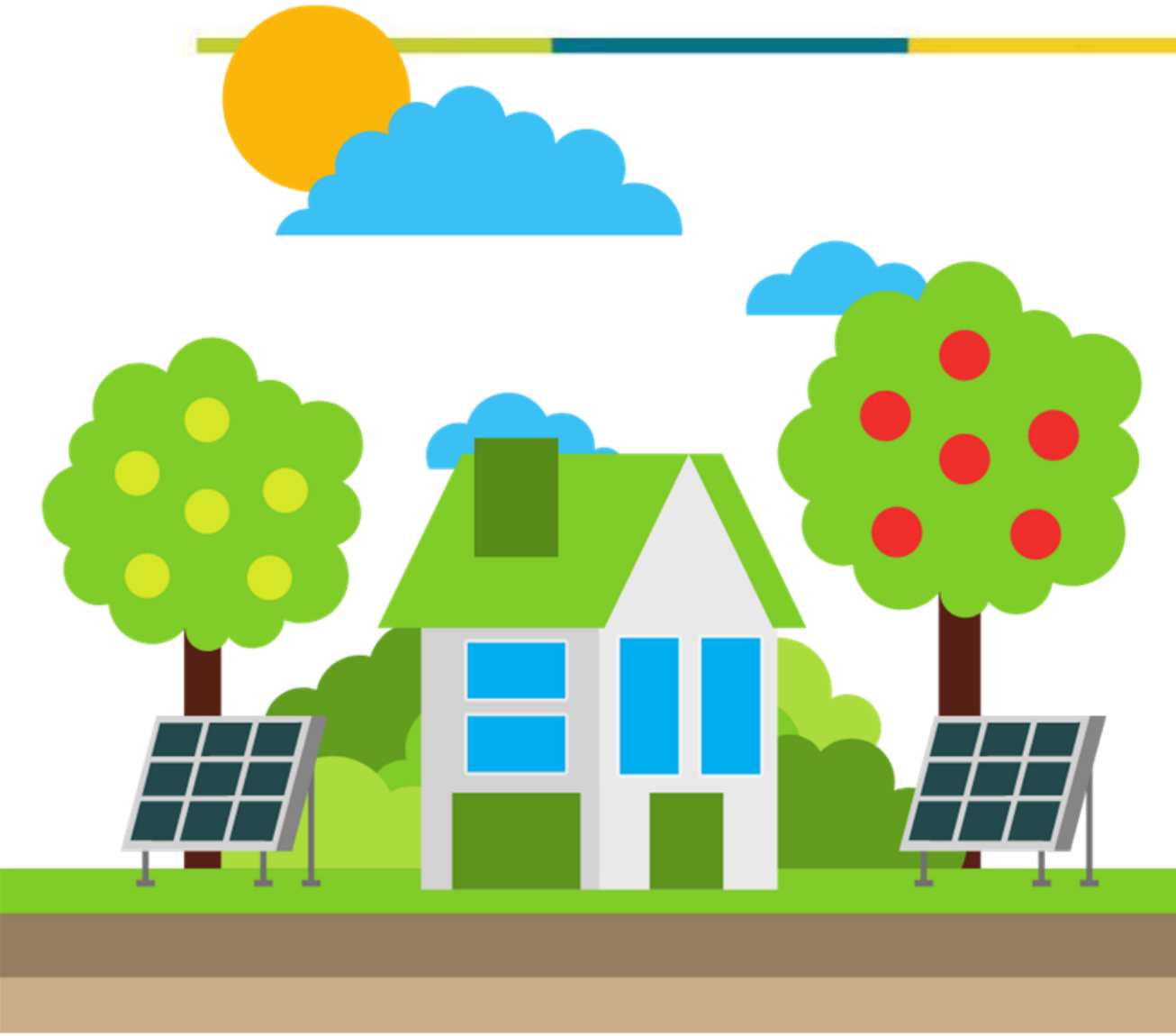


# Význam obyvateľov

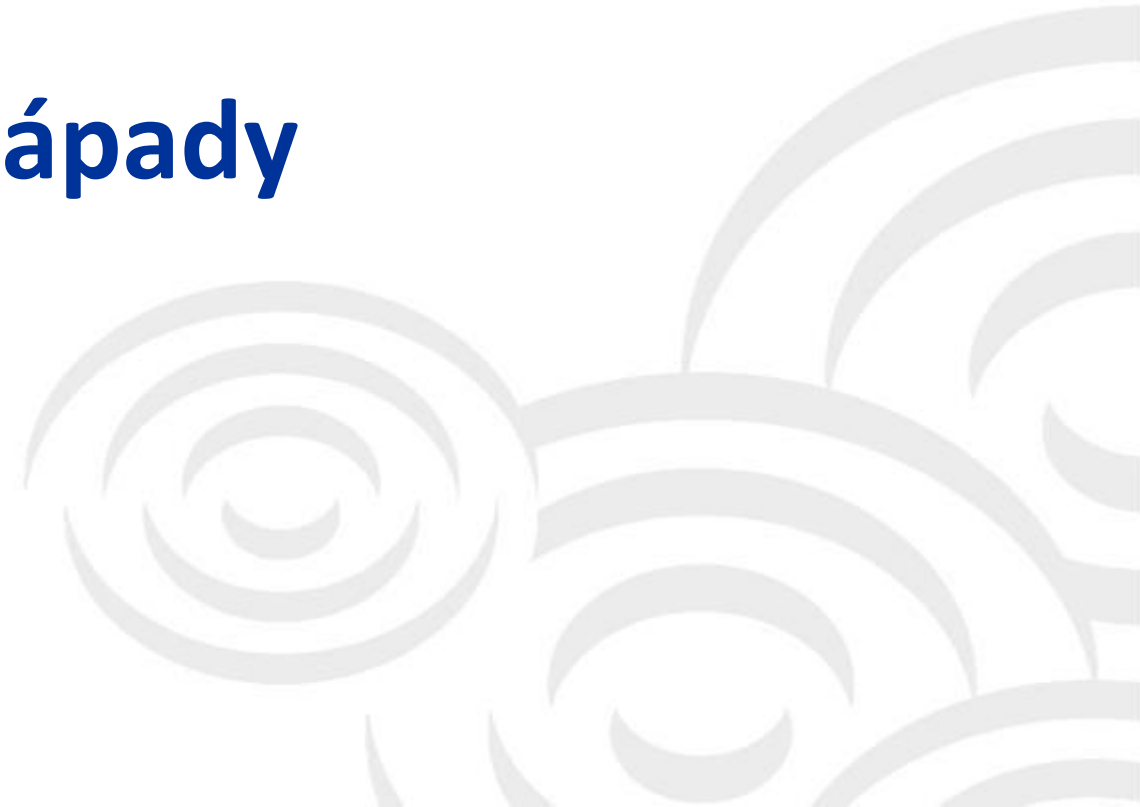
- Fórum
- Rámec
- Motivácia



# Delegovanie na verejnosť



# Iniciatívne nápady



# Zber odpadkov – súťaž



# Súťaž TrashArt



# Zber vody



Képek forrása: pinterest.com



# Kompostovanie



További képek forrása: pinterest.com



# Produkty Urob si sám (DIY)



# Ochrana životného prostredia – slávne dni

|                                                                  |                                         |                                              |                                                     |                                                                   |                                                                                   |
|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| <b>01.02.</b><br>TISZA WILDLIFE<br>REMEMBRANCE DAY               | <b>02.02.</b><br>WORLD<br>WETLANDS DAY  | <b>01.03.</b><br>RECYCLED<br>PAPER DAY       | <b>03.03.</b><br>WORLD<br>WILDLIFE DAY              | <b>05.03.</b><br>INTERNATIONAL<br>DAY OF ENERGY<br>EFFICIENCY     | <b>18.03.</b><br>GLOBAL<br>RECYCLING DAY                                          |
| <b>21.03.</b><br>INTERNATIONAL<br>DAY OF FORESTS                 | <b>22.03.</b><br>WORLD<br>WATER DAY     | <b>23.03.</b><br>WORLD<br>METEOROLOGICAL DAY | <b>LAST<br/>SATURDAY<br/>OF MARCH</b><br>EARTH HOUR | <b>22.04.</b><br>EARTH DAY                                        | <b>LAST<br/>WEDNESDAY<br/>OF APRIL</b><br>INTERNATIONAL<br>NOISE AWARENESS<br>DAY |
| <b>SECOND<br/>SATURDAY<br/>OF MAY</b><br>WORLD FAIR<br>TRADE DAY | <b>10.05.</b><br>BIRDS AND TREES<br>DAY | <b>15.05.</b><br>WORLD CLIMATE<br>CHANGE DAY | <b>20.05.</b><br>WORLD BEE DAY                      | <b>22.05.</b><br>INTERNATIONAL<br>DAY FOR BIOLOGICAL<br>DIVERSITY | <b>24.05.</b><br>EUROPEAN DAY<br>OF PARKS                                         |

# Ochrana životného prostredia – slávne dni

|                                                      |                                              |                                               |                                                                                        |                                                                  |                                           |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| <b>05.06.</b><br>WORLD ENVIRONMENT DAY               | <b>08.06.</b><br>WORLD OCEANS DAY            | <b>09.06.</b><br>EMPTY CLASSROOM DAY          | <b>SECOND MONDAY OF JUNE</b><br>WORLD MEAT FREE DAY                                    | <b>17.06.</b><br>WORLD DAY TO COMBAT DESERTIFICATION AND DROUGHT | <b>29.06.</b><br>INTERNATIONAL DANUBE DAY |
| <b>07.03.</b><br>INTERNATIONAL PLASTIC BAG FREE DAY  | <b>01.08. (VARIED)</b><br>OVERSHOOT DAY      | <b>01.-09. 08.</b><br>UPPER TISZA PLASTIC CUP | <b>SEPTEMBER</b><br>INTERNATIONAL NATURE FILM FESTIVAL GÓDÖLLŐ, WEEK OF NATIONAL PARKS | <b>THIRD SATURDAY OF SEPTEMBER</b><br>WORLD CLEANUP DAY          |                                           |
| <b>16.09.</b><br>WORLD OZONE DAY                     | <b>16.-22. 09.</b><br>EUROPEAN MOBILITY WEEK | <b>22.09.</b><br>WORLD CAR FREE DAY           | <b>30.09.</b><br>PACKAGE FREE DAY                                                      | <b>04.10.</b><br>WORLD ANIMALS DAY                               | <b>10.10.</b><br>DAY OF COMPOSTING        |
| <b>24.10.</b><br>INTERNATIONAL DAY OF CLIMATE ACTION | <b>01.11.</b><br>WORLD VEGAN DAY             | <b>05.12.</b><br>INTERNATIONAL VOLUNTEER DAY  | <b>05.12.</b><br>WORLD SOIL DAY                                                        | <b>29.12.</b><br>INTERNATIONAL DAY FOR BIOLOGICAL DIVERSITY      |                                           |

# Spolu je to jednoduchšie!



**Ďakujem za vašu pozornosť!**

**#interregdtp #interregtidyup**

**Súbor nástrojov na zníženie odpadu si môžete stiahnuť z databázy znalostí : <https://kszgysz.hu/tudas>**

Projekt je implementovaný v rámci programu INTERREG Dunajský nadnárodný program, s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja a spolufinancovaný Európskou úniou